

отразяващи международното движение на портфейлни инвестиции - Платежен баланс и Международна инвестиционна позиция. Същевременно ще бъдат представени варианти за разрешаването на тези проблеми.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ В публикувания от Международния валутен фонд през март 2007 г. проект за шесто издание на Ръководството за съставяне на Платежен баланс и Международна инвестиционна позиция портфейлните инвестиции са определени като презгранични сделки или позиции по дялови и дългови ценни книжа, които не се включват към преките инвестиции и официалните резервни активи (Balance of Payments ..., 2007). Това определение е подходящо от статистико-практическа гледна точка, тъй като еднозначно посочва обхвата на портфейлните инвестиции макар и на принципа на изключването. Ако търсим обаче дефиниция, която разкрива същността на този вид инвестиции, бихме могли да се обърнем към гледната точка на финансистите. Според проф. Милчо Стоименов международните портфейлни инвестиции са форма на износ на капитал, вложен в ценни книжа, с цел да бъде реализирана печалба (Стоименов, 2002). Размерът на дяловото участие на инвеститора в капитала на дружеството емитент е под 10%, което не предполага възможност за управление и контрол на дейността му.

Както беше споменато, международното движение на портфейлните инвестиции може да се проследи във външната статистика на страните, представена от двата основни статистически отчета - Платежен баланс и Международна инвестиционна позиция. Те се съставят съгласно методологическите указания на Международния валутен фонд и в тях портфейлните инвестиции са класифицирани като активи и пасиви. Активите са инвестиции на местни лица в чужбина, а пасивите - инвестиции на чуждестранни лица в страната. Статията "Портфейлни инвестиции" се разделя също по вид на ценните книжа, в които се инвестира, по страна на кредитора или дебитора и по сектор на местното лице, което се явява инвеститор при активите и емитент при пасивите. Платежният баланс отразява нетните потоци от портфейлни инвестиции, които влизат или излизат от страната през определен период от време, както и свързания с тях доход. Международната инвестиционна позиция, от своя страна, показва размера на активите и пасивите по портфейлни инвестиции към определен момент. Данните и в двата отчета трябва да са по пазарни цени, включващи натрупания начислен доход по ценните книжа.

Основните проблеми на системите за събиране на информация за статията "Портфейлни инвестиции" на тези статистически отчети са обобщени от работна група към Европейската централна банка през 2002 г.